

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Stk/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200570
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hatalová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5021200570.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M. (sudca spravodajca) a JUDr. Mariána Fečíka v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): L. V. L. T. U., nar. X. G. XXXX, trvale bytom U. P. XXX/X, XXX XX C. L., proti žalovanému: Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Žilina, Obvodné oddelenie Policajného zboru Bytča, so sídlom Ul. 1. mája, 014 01 Bytča, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného - bloku na pokutu Séria C., Blok č.: XXXXXXXX zo dňa 22. októbra 2021, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16Sa/28/2021 zo dňa 13. júla 2022, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky mení rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16Sa/28/2021 zo dňa 13. júla 2022 tak, že rozhodnutie žalovaného - blok na pokutu Séria C., Blok č.: XXXXXXXX zo dňa 22. októbra 2021 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Žalobkyni priznáva právo na úplnú náhradu trov kasačného konania ako aj konania pred správnym súdom.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Žalobkyni bola rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina, Obvodného oddelenia Policajného zboru Bytča (ďalej aj „žalovaný“) blokom na pokutu Séria C., Blok č.: XXXXXXXX zo dňa 22.10.2021 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“) uložená sankcia - bloková pokuta vo výške 10 Eur. Z obsahu administratívneho spisu (Úradný záznam) vyplýva, že dňa 22.10.2021 v čase o 16.40 hod. na ceste II/507 v Bytči bolo predpísaným spôsobom zastavené vozidlo značky L., EČ XJ.XXXX, ktoré viedla vodička - žalobkyňa. Žalobkyňa bola vyzvaná, aby predložila doklady potrebné na vedenie a premávku motorového vozidla, na čo predložila občiansky preukaz, vodičský preukaz, osvedčenie o registrácii vozidla časť I. a potvrdenie o uzavretí povinného zmluvného poistenia. Keďže žalobkyňa na výzvu nepredložila doklad o vykonaní technickej kontroly vozidla, mala sa dopustiť priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (ďalej aj „zákon o cestnej premávke“), podľa ktorého je vodič vozidla povinný mať pri sebe doklady potrebné na vedenie a premávku vozidla, v nadväznosti na § 111 ods. 1 písm. a) a § 111 ods. 2 a 10 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke“). Uvedeným konaním mala naplniť skutkovú podstatu priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. m) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej aj „zákon o priestupkoch“). Žalobkyňa s uložením pokuty za uvedený priestupok súhlasila a túto zaplatila na mieste, čo potvrdila aj svojím podpisom.

II. Konanie pred správnym súdom

2. Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa správnu žalobu na Krajský súd v Žiline.

3. Žalobkyňa argumentovala, že neboli splnené podmienky na uloženie blokovej pokuty, keďže sa nedopustila žiadneho konania, ktoré by naplňovalo skutkovú podstatu priestupku. Žalobkyňa tvrdila, že označené motorové vozidlo vyhovovalo všetkým podmienkam uvedeným v platnej právnej úprave Českej republiky, kde platí iný právny režim - vozidlá sa označujú platným osvedčením o technickej spôsobilosti, pričom dôkazom o platnosti takéhoto osvedčenia je známka červenej farby na zadnej štátnej poznávacej značke, ktorá má účinky voči tretím osobám, teda aj voči hliadke Obvodného oddelenia PZ Bytča. Tvrdila, že vozidlo bolo riadne opatrené takouto známkou, ako to upravuje platná právna úprava Českej republiky. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na princíp vzájomného uznávania dokladov v EÚ v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/45/EÚ zo dňa 03.04.2014 o pravidelnej kontrole technického stavu motorových vozidiel a iných pripojených vozidiel a jej článku 10 ods. 1 a 3. Navyiac o ochote pokutu zaplatiť sú vážne pochybnosti, pretože z Liptovského Mikuláša viezla dve maloleté deti, z ktorých bolo jedno choré.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že boli splnené podmienky blokového konania a zo strany príslušníka policajného zboru bol náležite zistený skutkový stav. Žalovaný tvrdil, že pokiaľ žalobkyňa dobrovoľne uhradila pokutu v blokovom konaní, bola oboznámená so skutkovým stavom veci a súhlasila s blokovým konaním, nie je prípustné, aby predkladala dôkazy a tvrdenia po ukončení blokového konania. Doplnil, že žalobkyňa podala v predmetnej veci podnet na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý okresná prokuratúra ako nedôvodný odložila.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného namietala jeho tvrdenie, že „na výzvu, aby predložila doklad o vykonaní technickej a emisnej kontroly, odpovedala, že takýto doklad nemá“. Tvrdila, že po zastavení vozidla telefonovala s vlastníkom vozidla, ktorý ju informoval, že vykonanie emisnej kontroly v Českej republike je podmienkou vykonania technickej kontroly vozidla a vozidlo je opatrené zalomenou červenou známkou o vykonaní oboch kontrol a je dôkazom o platnom osvedčení o technickej spôsobilosti vozidla, o čom policajta na mieste hneď informovala a až vtedy začal policajt tvrdiť, že má mať doklad pri sebe a ako vzor jej ukazoval osvedčenia v papierovej forme o vykonaní oboch kontrol, ktoré majú vozidlá v Slovenskej republike. Tvrdil, že môže odňať štátnu poznávaciu značku vozidla, mienil jej uložiť napomenutie, ukazoval jej vzor osvedčenia o kontrole, ale týkajúceho sa vozidiel evidovaných v Slovenskej republike. Snažila sa policajta presvedčiť o jeho nesprávnom konaní, čo sa jej nepodarilo.

6. Dňa 13.07.2022 vyhlásil krajský súd rozsudok sp. zn. 16Sa/28/2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorým žalobu zamietol ako nedôvodnú podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) a žalobkyni nepriznal právo na náhradu trov konania.

7. Krajský súd úvodom odôvodnenia zdôraznil, že blokové konanie je ovládané koncentračnou zásadou. Koncentračná zásada účastníkovi zabráňuje, aby svoje návrhy, nové tvrdenia, resp. dôkazy prednášal kedykoľvek po začatí blokového konania, ale iba do jeho začatia. Koncentračná zásada je logickým dôsledkom dohody o riadne zistenom skutkovom stave, a uvedená riadnosť sa spája s presvedčením páchatel'a, že uznáva, že je páchatel'om takéhoto skutku a že je ochotný priznať si svoje zavinenie. Oprávnenosť koncentračnej zásady a najmä striktné stanovenie časového limitu, aby sa jednotlivец priamo na mieste rozhodol, či zvolí formu blokového konania alebo klasického priestupkového konania, vychádza zo snahy zvýšiť efektívnosť, rýchlosť a hospodárnosť priestupkového konania. Súhlas páchatel'a prelamuje zásady správneho konania (najmä § 3 a 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v spojení s § 51 zákona o priestupkoch), a to najmä zásadu materiálnej pravdy v prospech dohodnutej, a tým aj nevyvrátiteľnej domnienky naplnenia všetkých štyroch prvkov skutkovej podstaty priestupku (subjektu, subjektívnej stránky, objektu a objektívnej stránky), vrátane posúdenia charakteru skutku, riadneho zistenia skutkového stavu, osoby páchatel'a a riadnosti uloženej sankcie prostredníctvom pokuty.

8. Krajský súd ďalej uviedol, že hlavnou podmienkou pre platnosť dohody o vine a sankcii a pre riadne začatie blokového konania je zrozumiteľný prejav vôle páchatel'a vykonaný dobrovoľne, to znamená bez prvkov donútenia (nátlak fyzickou hrozbou či tieseň ako dôsledok psychického nátlaku), po uvedomení si svojej právnej situácie a po zvážení právnych možností a s nimi spojených výhod a nevýhod.

9. Ďalej krajský súd s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Lauko v. Slovenská republika a Kadubec v. Slovenská republika, obidva z 02.09.1998) i Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudky sp. zn. 10Sžo/1/2016 a 8Sžo/22/2015) uviedol, že ak správny súd na základe tvrdenia žalobcu alebo iného účastníka súdneho prieskumu v súvislosti s aplikáciou čl. 46 ods. 2 ústavy nadobudne opodstatnené pochybnosti o riadnosti rozhodnutia vydaného v blokovom konaní, je jeho povinnosťou tento prieskum vykonať.

10. Ďalej však krajský súd argumentoval, že žalobkyňa v žalobe nenamietala, že by rozhodnutie vydané v blokovom konaní trpelo závažnými vadami a že by neobsahovalo všetky náležitosti. Žalobkyňa v žalobe len tvrdí a namietá, že neboli splnené podmienky na uloženie blokovej pokuty, pretože nebolo spoľahlivo

zistené spáchanie priestupku. Krajský súd uzavrel, že ak pri kontrole na požiadanie policajnej hliadky žalobkyňa nepredložila všetky požadované doklady, čím porušila povinnosť podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o cestnej premávke, dopustila sa priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. m) zákona o priestupkoch, a teda jej bolo možné v blokovom konaní podľa § 22 ods. 3 písm. f) zákona o priestupkoch uložiť pokutu do 50 Eur. V danom prípade žalobkyňa s touto formou riešenia priestupku v blokovom konaní súhlasila, blok podpísala a uloženie pokuty 10 Eur v prítomnosti správneho orgánu zaplatila na mieste.

11. V súvislosti s tvrdeniami a dôkazmi doloženými k žalobe krajský súd opäť poukázal na koncentračnú zásadu blokového konania. Námietky uvádzané žalobkyňou až v podanej žalobe sú v rozpore s tým, čo bolo obsahom ústnej dohody a potvrdenia o tom, že boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty priestupku. Ak žalobkyňa na mieste samom bola presvedčená, že sa nedopustila priestupku, pretože predložila všetky platné doklady predpísané zákonom k motorovému vozidlu, nemusela / nemala s pokutou súhlasiť, blok na pokutu na mieste zaplatiť a podpísať. Námietky, ktoré žalobkyňa vznesla v žalobe, mohla uplatniť na mieste prejednávaneho priestupku.

12. Ak by žalobkyňa nepovažovala priestupok za spoľahlivo zistený, prípadne by z iného dôvodu nebola ochotná pokutu zaplatiť, teda, ak v žalobe tvrdila, že jej ochota nebola jednoznačná, nasledovalo by riadne priestupkové konanie, ktorého súčasťou by bolo aj dokazovanie. Priestupca, teda buď považuje priestupok za spoľahlivo zistený, nechce sa ďalšiemu konaniu podrobiť a súhlasí so sankciou uloženou v blokovom konaní alebo priestupok nemá za preukázaný, nesúhlasí so zaplatením pokuty a využije svoje právo na začatie správneho konania o priestupku. Ak by žalobkyňa nepovažovala priestupok za náležite zistený, mala zákonnú možnosť prejaviť nesúhlas a vec tak mohla pokračovať riadnym priestupkovým konaním. V predmetnej právnej veci žalobkyňa toto svoje právo nevyužila.

III. Argumentácia účastníkov konania v kasačnom konaní

13. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. b) a g) SSP, t. j. z dôvodu, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu a z dôvodu neprávneho právneho posúdenia veci správnym súdom. Žiadala, aby kasačný súd zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie a ďalej aby zrušil výrok o nepriznaní práva na náhradu trov konania žalobkyne a v tejto časti vrátil vec krajskému súdu v Žiline.

14. K dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. b) SSP žalobkyňa uviedla, že žalovaným je Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Žilina, Obvodné oddelenie Policajného zboru Bytča, ale v spise sa nachádza vyjadrenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline, podpísané riaditeľkou, ktoré však nie je žalovaným.

15. K dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP žalobkyňa namietala, že krajský súd mal postup a rozhodnutie v blokovom konaní preskúmať v rozsahu podanej žaloby a nezúžiť svoj prieskum len na procesno-formálnu stránku rozhodnutia. Keby súd rozhodnutie žalovaného preskúmal v rozsahu žaloby, bol by zistil, že rozhodnutie v blokovom konaní bolo vydané, hoci priestupok nebol spoľahlivo zistený, a teda rozhodnutie vychádza z nespoľahlivo zisteného stavu veci, a preto je nezákonné, tak ako to vyplýva aj z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších zmien a doplnkov. Nepreskúmaním žaloby meritórne krajský súd podľa žalobkyne porušil jej právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

16. Sťažovateľka sa ohradila voči tvrdeniu krajského súdu, že ak súhlasila s blokovým konaním a pokutu zaplatila na mieste, tak súhlasila so zisteným skutkovým stavom. Sťažovateľka zdôraznila, že sa nevzdala práva na súdny prieskum rozhodnutia. Zaplatenie pokuty nemožno pripisovať k vine účastníka konania, pričom je to príslušník Policajného zboru, ktorý koná na základe zásady oficiality, je povinný vydávať len rozhodnutia zákonné a je povinný presne a úplne zistiť skutočný stav veci.

17. Sťažovateľka ďalej namietala, že krajský súd neverí jej tvrdeniam o konaní príslušníka Policajného zboru voči jej osobe majúce charakter nátlaku, avšak na druhej strane konštatuje, že v administratívnom spise toto nie je uvedené. Účastník konania nemá právne možnosti, aby v administratívnom spise vyznačil priebeh konania a tvrdenia strán, ale za to je zodpovedný v celom rozsahu správny orgán.

18. Sťažovateľka sa domáhala aplikácie zásad správneho trestania vyjadrených v rezolúcii výboru ministrov Rady Európy (77) 31 o ochrane jednotlivca v súvislosti s rozhodnutiami orgánov verejnej správy a Odporúčanie Rady Európy (91) 1. Správny akt, ktorým sa sankcia ukladá, musí byť preskúmateľný minimálne z hľadiska zákonnosti nezávislým a nestranným súdom. Poukazovala aj na aplikáciu zásady materiálnej pravdy vyjadrenej v § 32 Správneho poriadku. Tvrdenie krajského súdu (bod 30), že súhlas páchatel'a prelamuje zásady správneho konania, je v rozpore so všeobecnými princípmi Odporúčania Rady Európy (91) 1, pretože v menej závažných prípadoch možno upustiť od princípov za predpokladu, že účastník konania, proti ktorému konanie smeruje, s tým súhlasí, avšak nie zásad správneho konania.

Teda zásadu zákonnosti a zásadu materiálnej pravdy nemožno ničím prelomiť. Podmienky zákonnosti rozhodnutia v blokovom konaní sú upravené v ustanovení § 84 ods. 1 zákona o priestupkoch a jedná sa o dve kumulatívne podmienky, ktoré musia byť dodržané obe naraz. Podmienka spočívajúca v povinnosti správneho orgánu priestupok spoľahlivo zistiť musí byť vždy splnená a za jej splnenie zodpovedá správny orgán.

19. Sťažovateľka namietala, že vozidlo bolo opatrené zalomenou červenou známkou, ktorá svedčala o tom, že vozidlo má platnú technickú kontrolu a emisnú kontrolu až do 25.11.2022. Tiež namietala, že príslušník Policajného zboru mal túto skutočnosť uviesť v spise. Sťažovateľka tvrdila, že rozhodnutie žalovaného nerešpektuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/45/EÚ zo dňa 03.04.2014 o pravidelnej kontrole technického stavu motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel a o zrušení smernice 2009/40/ES (ďalej aj „smernica EÚ o kontrole technického stavu vozidiel“), a to článok 10 ods. 1 a 3. Následne sa domáhala aplikácie citovaných ustanovení smernice poukazujúc na zásadu prednosti, priameho účinku a nepriameho účinku smernice v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ. Namietala, že ak si členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby. Je nepochybné, že vozidlá evidované v Slovenskej republike sa preukazujú osvedčením o kontrole technického stavu časť A a osvedčením o emisnej kontrole časť B podľa § 111 ods. 1 písm. b/ zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, pričom tieto osvedčenia sú kompatibilné so zalomenou červenou známkou vozidiel evidovaných v Českej republike a obe predstavujú dôkazy vzájomne uznávané podľa smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel.

20. Záverom sťažovateľka poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 366/2012-42 zo dňa 15.01.2013, z ktorého vyplýva, že rozhodnutia správnych orgánov v blokovom konaní podliehajú súdnemu prieskumu, a to nie len formálno-procesnému ale aj meritórnemu prieskumu.

21. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému kasačnému dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. b) SSP poukázal na § 40 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, koná za orgán verejnej správy pred správnym súdom jeho vedúci alebo iná osoba, oprávnená podľa vnútorných predpisov. V zmysle pokynu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline o vydaní organizačného poriadku Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. 10 zo dňa 27.01.2014, čl. 4 ods. 1 písm. c) bod 8 je Obvodné oddelenie Policajného zboru v Bytči začlenené pod odbor poriadkovej polície Okresného riaditeľstva PZ v Žiline. V zmysle Pokynu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline o Organizačnom poriadku Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. 11 zo dňa 28.03.2017 je vnútorný odbor organizačnou zložkou Krajského riaditeľstva a podľa čl. 16 písm. b) bod 1. vnútorný odbor zabezpečuje právne zastupovanie pred súdmi Slovenskej republiky v sporoch, ktoré vznikli v súvislosti s činnosťou krajského riaditeľstva a okresných riaditeľstiev.

22. Vo vzťahu k žalobcom namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci žalovaný zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 18.02.2022 a zopakoval, že žalobkyňa sa dopustila uvedeného priestupku, za ktorý jej bola uložená bloková pokuta, s podmienkami blokového konania súhlasila, čo prejavila ochotou zaplatiť blokovú pokutu na mieste a podpisom na bloku na pokutu zaplatenú na mieste. Dodal, že smernica EÚ o kontrole technického stavu vozidiel bola transponovaná riadne a včas, pričom podľa bodu 4 preambuly smernice „Členským štátom by sa malo umožniť stanoviť prísnejšie normy kontroly, ako sú tie, ktoré vyžaduje táto smernica“. Euro-konformný výklad smernice v uvedenom prípade nebol možný, nakoľko z dikcie § 111 ods. 2 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke je zrejmé, akým dokladom sa preukazuje vykonanie technickej kontroly vozidla, ktoré nie je prihlásené do evidencie vozidiel v Slovenskej republike.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

23. Prejednávaná vec bola dňa 25.11.2022 predložená Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší správny súd SR“), bola náhodným výberom technickými a programovými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená na rozhodnutie senátu 1S a bola jej pridelená spisová značka 1Stk/22/2022.

24. Senát Najvyššieho správneho súdu SR (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov [§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP], pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 SSP v rozhodujúcom znení) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu SR www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

V. Vybrané ustanovenia, z ktorých kasačný súd vychádzal

25. Podľa § 84 ods. 1 zákona o priestupkoch: „Za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok spoľahlivo zistený a obvinený z priestupku je ochotný pokutu (§ 13 ods. 2) zaplatiť.“

26. Podľa § 22 ods. 1 písm. m) zákona o priestupkoch: „Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto iným konaním, ako sa uvádza v písmenách a) až l), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.“

27. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o cestnej premávke: „Vodič je povinný mať pri sebe platné doklady predpísané týmto zákonom alebo osobitným predpisom.“

28. Podľa § 111 ods. 1 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke: „Dokladom o vykonaní technickej kontroly pravidelnej a technickej kontroly administratívnej vozidla, ktoré je prihlásené do evidencie vozidiel v Slovenskej republike, sú: a) vyznačený protokol o kontrole technického stavu časť A - technická kontrola, b) vyznačené osvedčenie o kontrole technického stavu časť A - technická kontrola.“

29. Podľa § 111 ods. 2 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke: „Dokladom o vykonaní technickej kontroly pravidelnej vozidla, ktoré nie je prihlásené do evidencie vozidiel v Slovenskej republike, je doklad podľa odseku 1 písm. a).“

30. Podľa § 111 ods. 7 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke: „Doklady podľa odseku 1 písm. a) a b), odseku 4 písm. a) a odseku 5 písm. b) sú verejnou listinou. Doklady o vykonanej technickej kontrole vydané v iných štátoch sú verejnými listinami a sú uznávané za rovnocenné s dokladmi vydávanými v Slovenskej republike.“

31. Podľa § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke: „Vyznačeným osvedčením o kontrole technického stavu časť A - technická kontrola preukazuje vodič vozidla kontrolným orgánom vykonávajúcim dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky splnenie podmienok ustanovených v § 45 ods. 1 písm. b) prvom a treťom bode a písm. c) a § 108 ods. 1; ak ide o vozidlo evidované v inom členskom štáte alebo zmluvnom štáte, dokladmi o vykonaní technickej kontroly sú rovnocenné doklady vydané v tomto členskom štáte alebo zmluvnom štáte.“

32. Podľa článku 10 ods. 1 prvá veta smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel: „Stanica technickej kontroly prípadne príslušný orgán členského štátu, ktorý vykonal kontrolu technického stavu vozidla evidovaného na jeho území, vystaví pre každé vozidlo, ktoré úspešne absolvovalo kontrolu, dôkaz, ako je záznam v dokumente o evidencii vozidla, nálepka, protokol alebo akákoľvek iná ľahko dostupná informácia. Takýto dôkaz musí obsahovať dátum, dokedy sa má uskutočniť nasledujúca kontrola technického stavu.“

33. Podľa článku 10 ods. 3 smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel: „Na účely voľného pohybu každý členský štát uzná dôkaz, ktorý vystaví stanica technickej kontroly alebo príslušný orgán iného členského štátu v súlade s odsekom 1.“

VI. Posúdenie námietok kasačnej sťažnosti

34. Predmetom konania pred správny súdom bolo rozhodnutie žalovaného o uložení blokovej pokuty sťažovateľke za spáchanie priestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorého sa mala sťažovateľka dopustiť tým, že hliadke PZ nepredložila doklad o vykonaní technickej kontroly vozidla, ktoré bolo evidované v Českej republike. Sťažovateľka pokutu zaplatila na mieste, avšak v správnej žalobe namietala nesprávnosť zistenia skutkového stavu argumentujúc tým, že vozidlo disponovalo dôkazom o vykonaní emisnej a technickej kontroly podľa platnej úpravy ČR, ktoré sú orgány SR povinné uznať v zmysle smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel. V konaní pred krajským súdom vyslovila aj pochybnosti o existencii ochoty pokutu zaplatiť vzhľadom na to, že vo vozidle viezla dve maloleté deti, pričom jedno bolo choré, a že príslušník PZ na ňu vyvíjal nátlak v podobe vyslovenia možnosti odňatia poznávacej značky.

35. Blokované konanie je zjednodušenou formou konania o priestupku, v rámci ktorého sa rozhodnutie o priestupku vydáva v podobe pokutového bloku. Pre vybavenie veci v blokovom konaní zákon o priestupkoch v § 84 ods. 1 a 5 vyžaduje kumulatívne splnenie troch podmienok:

1. priestupok možno prejednať v blokovom konaní,
2. priestupok je spoľahlivo zistený a
3. obvinený z priestupku je ochotný pokutu zaplatiť.

36. Spoľahlivé zistenie priestupku a ochota/súhlas obvineného z priestupku predstavujú dve samostatné i keď na seba naväzujúce podmienky. Príslušný správny orgán (§ 86 zákona o priestupkoch) musí na základe objasňovania dospieť k záveru, že priestupok bol spoľahlivo zistený, teda zjednodušene povedané, že sa stal a spáchala ho určitá osoba. Následne potom správny orgán oboznámi s týmto svojim záverom danú osobu, ktorá sa týmto považuje za obvinenú z priestupku a vyzve ju na vyjadrenie, či je ochotná zaplatiť pokutu.

37. V súlade s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v rozsudku sp. zn. 8Asan/16/2017 zo dňa 12.12.2018 možno skonštatovať, že súhlas obvineného z priestupku má dopad aj na zásadu materiálnej pravdy týkajúcu sa riadneho objasnenia priestupku. Toto teoretické východisko však nemožno chápať tak, že zbavuje správny orgán povinnosti priestupok spoľahlivo zistiť. Inak povedané to, či bol priestupok spoľahlivo zistený, primárne posudzuje správny orgán a nie obvinený z priestupku. Čo sa má rozumieť pod spoľahlivým zistením priestupku bude závisieť vždy od okolností konkrétnej veci. Pod spoľahlivým zistením priestupku je pritom potrebné rozumieť aj jeho náležité zdokumentovanie (viď rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Stk/21/2022 zo dňa 27.10.2023).

38. Ani súhlas obvineného z priestupku s blokovým konaním a nemožnosť podania opravného prostriedku proti pokutovému bloku nezabavujú správny orgán povinnosti spoľahlivo zistiť priestupok a premietnuť zistenie (objasňovanie) priestupku do jeho zdokumentovania v administratívnom spise v aspoň „nevyhnutnom rozsahu“. V opačnom prípade by jednak hrozilo zneužívanie inštitútu blokového konania aj na prejednanie takých vecí, ktoré by mali trestnoprávnú povahu a na druhej strane i svojvôľa zo strany správnych orgánov, pretože ich postup v rámci blokového konania by nebol následne kontrolovateľný či už v rámci vnútorných kontrolných mechanizmov napr. vybavovania sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach alebo vonkajšej kontroly reprezentovanej správnym súdnictvom a dozorom prokuratúry nad zachovávaním zákonnosti orgánov verejnej správy (viď rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Stk/21/2022 zo dňa 27.10.2023).

39. Z napadnutého rozsudku je zrejmé, že vyššie uvedené východiská krajský súd nesprávne právne vyhodnotil, pretože krajský súd sa so žalobnými bodmi týkajúcimi sa spoľahlivého zistenia priestupku a ochoty sťažovateľky pokutu zaplatiť zaoberal príliš formalisticky a bez zohľadnenia konkrétnych okolností individuálnej veci. Krajský súd sa v rozsudku obmedzil na skúmanie splnenia formálnych náležitostí bloku na pokutu, kedy konštatoval ich splnenie. Pokiaľ však ide o meritum veci a splnenie podmienok pre samotné blokové konanie - spoľahlivé zistenie priestupku a ochota sťažovateľky pokutu zaplatiť - odkázal výlučne na súhlas sťažovateľky s blokovým prejednaním priestupku.

40. Pokiaľ ide o spoľahlivé zistenie priestupku, sťažovateľka namietala, že vozidlo spĺňalo podmienky technickej spôsobilosti stanovené právnym poriadkom ČR, a že v čase zastavenia vozidla disponovala dôkazom o technickej spôsobilosti vozidla (zalomená červená známka na poznávacej značke vozidla), ktorý slovenské orgány boli povinné rešpektovať v zmysle zásady vzájomného uznávania dokladov vozidiel podľa smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel (smernica 2014/45/EÚ zo dňa 03.04.2014). Tvrdila tiež, že o tejto skutočnosti informovala príslušníka PZ a namietala nezdokumentovanie tejto skutočnosti v administratívnom spise. Žalovaný v konaní pred krajským a kasačným súdom nepoprel, žeby vozidlo sťažovateľky nemalo poznávaciu značku so zalomenou červenou známkou a žeby naň sťažovateľka pri kontrole príslušníka PZ neupozornila.

41. Otázka, či sa sťažovateľka pri kontrole preukázala relevantným predpísaným dokladom (sporná vo veci bola práve „relevantnosť“ dokladu) spadá podľa kasačného súdu pod rozsah pojmu „spoľahlivé zistenie priestupku“, pretože skutková podstata priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. m) zákona o priestupkoch v spojitosti s § 4 ods. 1 písm. b) zákona o cestnej premávke a § 111 ods. 2 a 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke spočíva práve v disponovaní vodiča s predpísaným dokladom (tu dokladom o vykonaní technickej kontroly vozidla).

42. Podľa § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke sa vodič kontrolným orgánom preukazuje osvedčením o kontrole technického stavu časť A, a ak ide o vozidlo evidované v inom členskom štáte (ako je tomu aj v prejednávanom prípade) dokladmi o vykonaní technickej kontroly sú rovnocenné doklady vydané v tomto členskom štáte alebo zmluvnom štáte. Povinnosť akceptovať doklady vydané v inom členskom štáte EÚ ukladá kontrolným orgánom Slovenskej republiky aj smernica EÚ o kontrole technického stavu vozidiel (článok 10 ods. 1 prvá veta a ods. 3). V rámci Európskej únie ako priestoru „bez vnútorných hraníc“, v ktorom je garantovaný voľný pohyb osôb, platí zásada vzájomného uznávania dokladov o technickej kontrole vozidiel, ktorá je zakotvená práve uvedenou smernicou. Aj z tohto dôvodu treba úpravu podľa § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke platnú pre vozidlá evidované v inom členskom štáte EÚ a stanovujúcu postup pri preukazovaní sa dokladmi kontrolným orgánom považovať za osobitnú úpravu k úprave § 111 ods. 2 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, ktorá je určená pre akékoľvek „cudzíe“ vozidlá neprihlásené do evidencie SR.

43. Pojem „rovnocenný doklad o vykonaní technickej kontroly“ v zmysle § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke je potrebné vykladať vo vzájomnom súlade s čl. 10 ods. 1 a 3 smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel. Za takýto doklad je tak potrebné považovať dôkaz, ako je záznam v dokumente o evidencii vozidla, nálepka, protokol alebo akákoľvek iná ľahko dostupná

informácia, ktorá je vydaná príslušnou technickou stanicou alebo orgánom iného členského štátu, a ktorá obsahuje dátum, dokedy sa má uskutočniť nasledujúca kontrola technického stavu.

44. Kasačný súd v tejto súvislosti pripomína správne mu súdu i žalovanému ich povinnosť aplikovať právo EÚ v zmysle všeobecných zásad vytvorených Súdnym dvorom EÚ, akými sú zásada prednosti, priameho účinku a nepriameho účinku. Tieto zásady zaväzujú tak sudy, ako aj iné orgány aplikácie práva, vrátane správnych orgánov. V prejednávanej veci už aj vnútroštátna právna úprava (dikcia § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke) vykladaná eurokonformne stanovuje podľa názoru kasačného súdu orgánom aplikácie práva dostatočnú zákonnú oporu bez nutnosti siahť po priamej aplikácii európskej normy (čl. 10 ods. 1 a 3 smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel).

45. Poukaz žalovaného na bod 4 preambuly smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel, podľa ktorého „členskými štátmi by sa malo umožniť stanoviť prísnejšie normy kontroly, ako sú tie, ktoré vyžaduje táto smernica“ kasačný súd vyhodnotil ako irelevantný. Preambula smernice nepredstavuje právne záväzný normatívny text a slúži skôr ako interpretačná pomôcka. V žiadnom prípade preto neneguje povinnosť členských štátov vzájomne si uznávať doklady, ktorá je explicitne zakotvená v ustanovení čl. 10 ods. 3 smernice, ktoré naopak je normatívnym a právne záväzným ustanovením smernice.

46. Pokiaľ sa žalovaný dovolával znenia § 111 ods. 2 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, ktoré podľa neho nenecháva priestor pre eurokonformný výklad, a ak by sa aj teoreticky pripustila istá nejednoznačnosť jazykového znenia zákona (spôsobená vzťahom ustanovení § 111 ods. 2 a ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke či nejednoznačnosťou pojmu „rovnocenný doklad“ použitého v ods. 10), v podmienkach právneho štátu nie je možné vykladať nejednoznačné jazykové znenie zákona na ťarchu fyzických a právnických osôb, tobž ich sankcionovať za porušenie zákona. V oblasti správneho trestania sa uplatňujú trestnoprávne zásady ako zásada zákonnosti a zásada in dubio pro reo. Aj zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd... (napr. II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07, podobne aj I. ÚS 252/07).

47. Kasačný súd v nadväznosti na uvedené východiská teda konštatuje, že nedošlo k spoľahlivému zisteniu priestupku, nakoľko nie je spoľahlivo zistené, či sa sťažovateľka pri kontrole preukázala takým predpísaným dokladom, ktorý slovenské orgány sú povinné akceptovať v zmysle § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke vykladanej eurokonformne v duchu článku 10 ods. 1 prvá veta a ods. 3 smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel. Kasačný súd preto vzhľadom na nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, keďže pre vydanie rozhodnutia v blokovanom konaní nebola splnená podmienka spočívajúca v spoľahlivom zistení priestupku. V uvedenom dospeli tak žalovaný ako aj krajský súd k nesprávnemu právne posúdeniu veci. Nakoľko krajský súd žalobu zamietol, kasačný súd rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

48. V ďalšom konaní žalovaný v predpísanom postupe (riadnom priestupkovom konaní) preskúma, či sťažovateľka v čase zastavenia vozidla a uloženia pokuty napadnutým rozhodnutím disponovala predpísanými dokladmi o technickej kontrole vozidla alebo nie, pričom za takéto predpísané doklady bude povinný považovať aj rovnocenné doklady vydané v inom členskom štáte EÚ, tu v Českej republike. Za rovnocenný doklad je pritom potrebné považovať aj záznam v dokumente o evidencii vozidla, nálepku, protokol alebo akúkoľvek inú ľahko dostupnú informáciu, za predpokladu, že je vydaná príslušným orgánom technickej kontroly ČR a obsahuje dátum, dokedy sa má uskutočniť nasledujúca kontrola technického stavu. Žalovaný teda opätovne preskúma, či sa sťažovateľka dopustila priestupku, ktorý jej je kladený za vinu, pričom správny orgán bude viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

49. Pre úplnosť sa kasačný súd pristaví aj pri druhej podmienke pre vydanie rozhodnutia v blokovanom konaní, a to existencie ochoty sťažovateľky pokutu zaplatiť, hoci v prejednávanej veci na zrušenie napadnutého rozhodnutia stačí už kasačným súdom vyššie konštatované nesplnenie podmienky spoľahlivého zistenia priestupku.

50. Sťažovateľke je taktiež potrebné prisvedčiť v tom, že krajský súd pri skúmaní existencie jej ochoty pokutu zaplatiť postupoval príliš formalisticky. Poukázal len na obsah administratívneho spisu, konkrétne na úradný záznam zachytávajúci stručný priebeh skutkového deja popísaný príslušníkom PZ a blok na pokutu, pričom zo skutočnosti, že sťažovateľka pokutu zaplatila, krajský súd bez ďalšieho vyvodil existenciu jej ochoty pokutu zaplatiť. Sťažovateľka však v žalobe namietala, že v čase spáchania

skutku presviedčala príslušníka PZ o nesprávnosti jeho postupu, telefonicky sa spojila s vlastníkom vozidla, poukazovala na dôkaz o technickej a emisnej kontrole v zmysle právnej úpravy ČR (červená zalomená značka na poznávacej značke), viezla dve maloleté deti, z ktorých jedno bolo choré a v neposlednom rade že bola príslušníkom PZ informovaná, že môže dôjsť k odobratiu poznávacej značky vozidla. V tomto smere kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 366/2012-42 zo dňa 15.01.2013, kedy priestupca (vodič autobusu) takisto pokutu zaplatil, avšak napriek tomu ústavný súd skonštatoval, že všeobecný súd mal prihliadnúť na nepriaznivú situáciu sťažovateľa a jej právne následky, ktoré spočívali v tom, že sťažovateľ sa pod hrozbou použitia sankcií rozhodol nedobrovoľne zaplatiť pokutu. To znamená, že aj keď sťažovateľ v okolnostiach tohto prípadu neinicioval riadne konanie o priestupku, ešte neznamená, že sa vzdal aj práva na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu pred všeobecným súdom.

51. Skutočnosti uvádzané sťažovateľkou eventuálne mohli založiť existenciu tiesne či nátlaku, ktoré by mohli viesť k záveru o absencii jej ochoty a skutočnej vôle pokutu zaplatiť. Aj ochota pokutu zaplatiť je podmienkou determinujúcou zákonnosť rozhodnutia žalovaného o blokovej pokute v zmysle § 84 ods. 1 a 5 zákona o priestupkoch. Ako však kasačný súd uviedol vyššie, na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému postačí už konštatácia kasačného súdu o nesplnení podmienky spoľahlivého zistenia priestupku.

52. Napokon, sťažovateľkou namietaný nedostatok procesnej subjektivity žalovaného podľa § 440 ods. 1 písm. b) SSP vyhodnotil kasačný súd ako neopodstatnený. Podľa ustanovenia § 40 ods. 1 SSP koná za orgán verejnej správy pred správnym súdom jeho vedúci alebo iná osoba oprávnená podľa vnútorných predpisov (ak SSP alebo osobitný predpis neustanovuje inak). Po preskúmaní aktov, ktoré boli súčasťou súdneho spisu (splnomocnenie riaditeľa Obvodného oddelenia PZ v Bytči zo dňa 01.02.2022 pre riaditeľku vnútorného odboru KR PZ v Žiline na zastupovanie v konaní na krajskom súde pod sp. zn. 16Sa/28/2021 a v ďalších s tým súvisiacich konaniach, personálny rozkaz zo dňa 26.11.2019 o ustanovení U. I. T. L. Y. do funkcie riaditeľa odboru vnútorného odporu KR PZ v Žiline) v nadväznosti na žalovaným citovaný pokyn riaditeľa OR PZ v Žiline o vydaní organizačného poriadku OR PZ v Žiline č. 10 zo dňa 27.01.2014, čl. 4 ods. 1 písm. c) bod 8 a pokyn KR PZ v Žiline o Organizačnom poriadku KR PZ v Žiline č. 11 zo dňa 28.03.2017, čl. 16 písm. b) bod 1 kasačný súd dospel k záveru, že v konaní pred krajským súdom konala za žalovaného oprávnená osoba.

VII. Záver

53. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti dospel kasačný súd k záveru, že napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP) a rovnakou vadou (nezákonnosťou) podľa zistení kasačného súdu trpí aj rozhodnutie žalovaného (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP), keďže pre vydanie napadnutého rozhodnutia v blokovom konaní neboli splnené zákonné podmienky. Keďže správny súd žalobu sťažovateľa zamietol, kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 SSP a § 191 ods. 1 písm. c) SSP zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

54. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že plne úspešnej žalobkyni/sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov kasačného konania, ako aj náhradu trov konania pred správnym súdom (§ 175 ods. 1 SSP). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Úpravu podľa § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke platnú pre vozidlá evidované v inom členskom štáte EÚ a stanovujúcu postup pri preukazovaní sa dokladmi kontrolným orgánom treba považovať za osobitnú úpravu k úprave § 111 ods. 2 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, ktorá je určená pre akékoľvek „cudzí“ vozidlá neprihlásené do evidencie SR.

Pojem „rovnocenný doklad o vykonaní technickej kontroly“ v zmysle § 111 ods. 10 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke je potrebné vykladať vo vzájomnom súlade s čl. 10 ods. 1 a 3 smernice EÚ o kontrole technického stavu vozidiel. Za takýto doklad je tak potrebné považovať dôkaz, ako je záznam v dokumente o evidencii vozidla, nálepka, protokol alebo akákoľvek iná ľahko dostupná informácia, ktorá je vydaná príslušnou technickou stanicou alebo orgánom iného členského štátu, a ktorá obsahuje dátum, dokedy sa má uskutočniť nasledujúca kontrola technického stavu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.